

måtto folklig och enkel, att den griper omedelbart. För den musikkunnige tillkommer sedan avlyssnandet av partituret med dess överväldigande lärdom och otaliga fångslande smådetaljer, såväl rent musikaliska som symboliskt-religiösa. Men det är dock musik, som ej är skriven för sin egen lärdoms och skönhets skull utan till församlingens tjänst.

Därför kan det numera för varje år återkommande uppförandet i Engelbrektskyrkan på Långfredagens afton med rätta betraktas som de senare årens viktigaste nya inslag i Stockholms musiklivs alltför brokiga vävnad.

Och församlingen lyssnar gärna. Även denna gång var den stora kyrkan fylld till sista plats, när David Åhlén höjde sin taktpinne. Och ytterst få voro de, som avlägsnade sig före den över 3 timmar långa konsertens slut.

Utförandet bjöd denna gång på några nya solister, mer eller mindre förtrogna med stilen. Bäst var fröken Tirén i altsoli, ehuru hon ej äger företrädarinnans instrumentala stämma och säkerhet. Fröken Mörner och herr Beyron äro skolade för och inställda på uppgifter av annat slag. Av de förutvarande har herr Einar Ralf med åren utbildat sitt föredrag av evangelistens parti med dess oerhörda svårighe-

ter till ett konstverk av rang, med framgång besegrande själva röstens motsträvighet. Även herr Johanson sjöng välf som Kristus. Bland de övriga märktes herr Simon Holmberg som en kunnig tolkare av basens soli. Kören lät oftast bra, ibland praktfullt. Gosskören hördes som vanligt ej tillräckligt. Jag har en gång hört en trumpet hjälpa pojkar. Det var icke stilfullt, men det lät utmärkt. Koralen avtecknade sig då — som meningen är — liksom i eldskrift mot de bägge andra körernas polyfona vävnad. Vid cembalon satt herr Albin Rude, vid orgeln direktör Oskar Lindberg. Herr Kjellström spelade vackert violinsoli i ett par arior.

På Palmsöndagen gavs på samma plats och under samma förfarna ledning Schütz' »Jesu sju ord på korset». Det korta verket består av inlednings- och avslutningskörer, ett par korta instrumentalsatser samt evangeliet. Detta sistnämnda sjunges ibland flerstämmigt. Kretzschmar anmärker, att detta ger ett intryck av mystik. Jag var vid åhörandet oförberedd och kan intyga, att så verkligen är fallet.

Av denna redogörelse bör då kunna framgå, att vi under lidandesveckan åtminstone musikaliskt värdigt ställts inför vårt släktes största tanke: offrets vanda och kraft.

Laicus.

Om sakristians helgd.

En liten bönbok, ägnad dem som i Sveriges kyrka förrätta prästerlig tjänst inför Gud. Sammanställd av komministerrarna A. Adell och K. Peters. Gleerup 1926.

Vid vår kyrkogång. Bönbok sammanställd av komministerrarna A. Adell och K. Peters; eget förlag. 1924.

Inte sällan händer det, då man kommer in i en landsortskyrkas

sakristia, att man finner den centrala platsen upptagas av en spegel med en kam och en borste på dess hylla. Just på den plats, där man kunde vänta att få se ett krucifix ovanför den bönpall, där prästen för gudstjänsten under ensamhet och bön förberedde sig till sin heliga tjänst inför Gud, finner man

tyvärr inte sällan en spegel. Man skulle härav kunna draga den slutsatsen, att det trots den bland Svenska kyrkans prästerskap vanliga rädslan för mässkläder och andra »katolska» farligheter, dock icke helt och hållet saknas intresse för tolettsaker. Men ser man sig omkring, upptäcker man snart, att det inte bara är spegeln, som stör och förtar känslan av att man befinner sig på heligt rum: skåpen med arkiverade handlingar, hyllorna med Svensk författningssamling, skrivbordet med bläckhorn och pennor, kungörelserna, kommoden och ett otal andra ting och oting visa, att man aldrig har tänkt på, att sakristian är en del av kyrkan, ett heligt rum, en sacer stuga. Den är ofta och i bästa fall en efterbildning av pastorexpeditionen.

Man får ett livligt intryck av att så är förhållandet, om man kommer in i sakristian före eller efter en gudstjänst. Då äro kyrkovårdar och kyrko- och skolrådsledamöter samlade där. Man talar högt och ogenerat om inköp av ved till skolorna och om småskolelära-ri- nans sjukdom och svårigheten att anskaffa vikarie. Det förefaller ofta, som om detta vore det egentliga intresset. Gudstjänsten tar man för att få tala med prästen om allt detta. På sådant sätt profaneras sakristian av både präst och församlingsbor.

Det är tydligt, att sakristian skall vara ett rum för prästen, där han under ensamhet och bön bereder sig till att träda inför Herren Gud med helgat hjärta. Sakristian skall vara en förgård till helgedomen, ej ett arkiv eller en expedition. Den skall vara sådan, att man redan vid inträdet känner, att man är på helig grund. Sakristian skall vara ett bönerum. Till sakristian hör därför en bönbok.

En sådan bönbok för sakristian är den av komministrarna Adell och Peters uppställda. Dess utstyrelsel gör den till en prydnad i sakristian. Dess ändamål är att bidraga »till trons och frimodighetens förökande vid vår andliga tempeltjänst såsom präster i Sveriges kyrka». Tonen är på en gång mjuk och värdig i de korta rubrikerna. »Vid detta sättet kan prästens förberedelse till den heliga tjänsten i Herrens tempel ske.» Med dessa ord inledes den första avdelningen, som innehåller böner vid prästens inträde i sakristian och böner innan prästen går för altaret. Bönerna äro grupperade i serier. De äro mestadels hämtade ur Psaltaren och Psalmboken. Även de korta bö- nerna i varje serie, som ej hava detta ursprung, äro präglade av värdighet och skönhet samt av sant kristlig anda. Deras ton överensstämmer väl med tonen i Kyrkans bönetradition. Därefter följa några böner »då prästen böjer knä vid altaret» och »böner före predikan», »bön vid kommunionen» och »böner vid altaret, då den heliga tjänsten är avslutad» samt böner »när prästen lämnar kyrkan», alla hämtade ur den Heliga Skrift eller ur Psalmboken. Dessa urval liksom de föregående äro så gjorda, att de skänka en stor tystnad och stillhet åt själen. Det är för övrigt det utmärkande för denna lilla bönbok — jag har använt den under nästan hela den tid, som förflutit, sedan den kom ut — att den giver helgd och frid och höghet åt sinnet. Den samlar tankarna kring det heliga och drager dem från det triviala och profana.

Bönboken avslutas med några böner »när mässkruden påtages» och »innan mässkruden avlägges». Måhända skulle det över vår tjänst vid altaret och över vår förkun-

nelse komma en helgd och höghet, som skulle förläna dem en ny kraft, om vi vid skrudens eller prästkapans påtagande ville bedja en sådan bön, i stället för att härunder tala med kyrkovaktmästaren om allehanda ovidkommande ting. Då vi ikläda oss den skrud, vari vi utföra vår tjänst inför Gud, då är det av vikt, att vi lämna allt som annars upptager oss och helt ställa oss i Guds tjänst, så att icke vi men Han får tala. Härtill kan denna lilla bönbok, vara oss en god hjälp.

Det lilla vackra häftet »Vid vår kyrkogång» är avsett att utdelas bland kyrkobesökare, konfirmander, medlemmar i kyrklig ungdomsförening. Det är för kyrkobesökaren, vad bönboken är för prästen. Det bär samma prägel. Och lika angeläget som det är, att »En liten bönbok» finns i varje sakristia, lika önskvärt är det att »Vid vår kyrkogång» blir spridd bland vårt kyrkofolk.

Gunnar Rosendal.

Psalmvalet vid högmässan.

Här nedan avslutas de introitus- och gradualpsalmcykler, av vilka föregående delar förut publicerats i denna tidskrift.

1 Sönd. efter Tref.

Oersättliga värden.

Introitus: 455: 1; Gradual: 221.

2 Sönd. efter Tref.

Kallelsen till Guds rike.

Introitus: 163: 4; Gradual: 164: 1—4.

3 Sönd. efter Tref.

Guds förekommande nåd.

Introitus: 187: 1—3; Gradual: 192: 5—7.

4 Sönd. efter Tref.

Människors dom och Guds dom.

Introitus: 289: 1—2; Gradual: 285: 1—3.

5 Sönd. efter Tref.

Lärjungaskapet.

Introitus: 325: 6—7; Gradual: 195: 1—5.

6 Sönd. efter Tref.

Guds lag.

Introitus: 431: 4—5; Gradual: 144: 1—5.

Kristi Förklarings dag.

På förklaringsens berg.

Introitus: 328: 3; Gradual: 523.

8 Sönd. efter Tref.

Villfarelse.

Introitus: 121: 5—6; Gradual: 120: 4—9.

9 Sönd. efter Tref.

Förvaltning under ansvar.

Introitus: 207: 1—2; Gradual: 430: 10—11.

10 Sönd. efter Tref.

Förspillda tillfällen.

Introitus: 172: 1—3; Gradual: 527: 4—6.

11 Sönd. efter Tref.

Sann och falsk rättfärdighet.

Introitus: 183: 1—2; Gradual: 170.

12 Sönd. efter Tref.

Tungans bruk.

Introitus: 329: 1; Gradual: 328: 2—3.

13 Sönd. efter Tref.

Barmhärtighet.

Introitus: 274: 1—2; Gradual: 144: 8—10.